

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W MIEJSKIM ZESPOLE SZKÓŁ NR 3
W GORLICACH**

Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują:

- Ustawa „Prawo oświatowe” z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej jako jedne z podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły.
- Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego zakłada, że:

- 1) wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- 2) na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- 3) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki;
- 4) preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka;
- 5) działania w ramach doradztwa zawodowego muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- 6) doradztwo zawodowe obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- 7) doradztwo zawodowe ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowane jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Cele realizacji doradztwa zawodowego

Głównym celem realizacji doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

1. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolach, obejmują **preorientację zawodową**, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkół podstawowych obejmują **orientację zawodową**, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
3. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych mają na celu **wspieranie uczniów** w procesie przygotowania ich do świadomego

i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do **uczniów**:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach przedmiotowych, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych, udział w kołach zainteresowań itp.;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych/ ponadgimnazjalnych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w ewentualnym przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnorodnych zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców, w centrach kształcenia praktycznego, w lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej m.in. poprzez strony internetowe szkół, tablicę informacyjną;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do **nauczycieli, wychowawców**:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;

- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do **rodziców**:

- organizowanie spotkania informacyjno-doradczego z doradcą zawodowym;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (m. in. poprzez: stronę internetową szkoły, tablicę informacyjną);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, doradca zawodowy).

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z doradztwem zawodowym;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, program WSDZ oraz koordynuje jego realizację;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców, psychologów lub pedagogów w zakresie realizacji działań określonych w programie;
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Pedagog szkolny:

- wspomaga wychowawców, nauczycieli, rodziców i uczniów w podejmowaniu działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracuje z doradcą zawodowym i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele:

- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związku realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Efekty działań z zakresu doradztwa zawodowego**Uczeń:**

- dokonuje adekwatnej samooceny,
- zna swoje mocne strony i strony do dalszego rozwoju,
- jest świadomy swoich predyspozycji zawodowych,
- racjonalnie planuje swoją ścieżkę edukacyjno-zawodową,
- analizuje źródła informacji edukacyjno-zawodowej,
- podejmuje decyzje dot. wyboru szkoły i zawodu zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i predyspozycjami,
- sprawnie komunikuje się z innymi i współpracuje w zespole,
- dokonuje poprawnej autoprezentacji.

Rodzice:

- efektywnie wspierają dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji o dalszej drodze kształcenia,
- kształtują u swoich dzieci odpowiednie postawy związane z planowaniem kariery zawodowej.

Podmioty współpracujące przy realizacji działań

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gorlicach

Biblioteka Pedagogiczna w Gorlicach

Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Gorlicach

Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Tarnowie

Szkoły programowo wyższe